

informacij, znanja, kompetenc, izmenjave praks in povezovanja. Gre za dogodek, ki povezuje pedagoški proces, teorijo, raziskovanje in prakso, pri čemer poglobitno vlogo igra geografija.

Nejc Bobovnik, Simon Kušar

MESEC PROSTORA 2024: REVITALIZACIJA STARIH MESTNIH SREDIŠČ V SLOVENIJI

Na pobudo Ministrstva za okolje in prostor je leta 2014 oktober postal mesec prostora, katerega namen je izpostaviti vlogo in pomen prostora na različnih ravneh. Pobudi se je že v prvem letu pridružil tudi Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Srečanje ob mesecu prostora je skozi enajst izvedb postalo eden bolj prepoznavnih in obiskanih vsakoletnih dogodkov, ki ga organiziramo na Oddelku za geografijo. Ministrstvo za naravne vire in prostor želi z letošnjim sloganom

Strokovno srečanje vsakoletno organizira katedra za Regionalno analizo in planiranje (foto: S. Mikolič).

“Podnebje se spreminja, načrtujmo prihodnost, ukrepajmo zdaj” opozoriti na nujnost prilagajanja naselij na podnebne spremembe in izpostaviti ključno vlogo prostorskega in urbanističnega načrtovanja, projektiranja, arhitekture ter gradbeništva pri tem. Na to vsebino smo se posredno navezali tudi na Oddelku za geografijo z organizacijo strokovnega srečanja na temo revitalizacije starih mestnih središč v Sloveniji, ki je potekalo v sredo, 16. 10. 2024.

V prvem delu dogodka so besedo dobili strokovnjaki, ki se s temi vsebinami ukvarjajo na akademski ravni. S prvo predstavitevijo **dr. Dejana Rebernika** (Oddelek za geografijo UL FF) smo dobili ustrezna izhodišča, ki so tlakovala pot celotnemu dnevu, hkrati pa spoznali zaznane procese v izbranih mestnih središčih. Med njimi so tudi zapuščene stavbe, ki marsikje sestavljajo večja razvrednotena območja. Kot je predstavila **dr. Barbara Lampič** (Oddelek za geografijo UL FF) je pri opredelitvi teh območij v mestnih središčih veliko težav, saj so zelo raznolika. Hkrati ta območja predstavljajo pomemben prostorski potencial, ki ga ne izkoriščamo dovolj, potrebe po prostoru pa pogosto raje rešujemo s tako imenovanimi »green field« investicijami. Sklop smo zaključili s širšim razmislekom **dr. Marjana Hočevarja** (UL FDV) o revitalizaciji mestnih središč, v katerem so bili izpostavljeni tudi razlogi za njeno neuspešno izvedbo. Pri tem je bila kot ključna prepoznana vloga ljudi oziroma družbe pri teh spremembah, ki je pogosto neupravičeno postavljena v drugi plan.

V nadaljevanju dogodka smo se posvetili konkretnim primerom slovenskih mest in procesom, ki se tam dogajajo. **Mateja Hafner Dolenc** (Združenje zgodovinskih mest Slovenije) je že na začetku ponovno izpostavila prebivalce kot najpomembnejši del mest in mestnih središč. Veliko vlogo pri tem igrata tudi kultura in kulturna dediščina. Ne moremo niti mimo lepote, ki jo predstavlja ali jo je predstavljala tudi arhitektura v mestih, kot je poudarila **dr. Živa Deu** (upokojena prof. UL FA). Velike spremembe, ki jih je doživelo Novo mesto s številnimi prenovami v mestnem središču in okolici, je predstavil **dr. Iztok Kovačič** (MO Novo mesto). Spremembe so dobro sprejeli tudi prebivalci, dodatno živahnost pa območju dajejo različne prireditve in druge aktivnosti.

Po odmoru je mag. **Tomaž Kancler** (MO Maribor) predstavil arhitekturne posege v Mariboru, kjer v starem jedru v zadnjih letih prihaja predvsem do urejanja številnih trgov, ki skušajo mestnemu središču ponovno vrniti življenje. Kot sta izpostavili **mag. Nika Rovšek** in **Aleksandra Ažman** (MO Kranj) v Kranju dodatno težavo (poleg izpostavljenih v predhodnih predavanjih) predstavlja lega in posledično težja dostopnost starega mestnega jedra. Posebno pozornost pri prenovi namenjajo tudi prilagajanju podnebnim spremembam z umeščanjem modro-zelene infrastrukture za blaženje mestnega toplotnega otoka, kar postaja vse bolj pomembna tema. Predstavitve smo sklenili s primerom Kopra, pri čemer je **Vesna Pajić** (MO Koper) predstavila dober povzetek vprašanj in tudi izkušenj, ki se pri prenavljanju pojavljajo številnim mestom v Sloveniji. Zelo pomembna pri vsem je dediščina, ki je ključna tudi pri načrtovanju prihodnosti.

Veliko število obiskovalcev je poskrbelo za živahno razpravo (foto: S. Mikolič).

Letošnje strokovno srečanje je privabilo okoli 80 udeležencev iz številnih inštitucij, kar je potrdilo, da je obravnavana tematika zelo zanimiva in aktualna. Še posebej veliki udeležbi predstavnikov občin iz cele Slovenije, ki se s temi procesi vsakodnevno srečujejo in jih doživljajo v praksi. Zelo živahna je v vseh treh sklopih bila tudi razprava, zanemariti pa ne gre niti pomembnega vidika povezovanja in izmenjave izkušenj. Ne nazadnje so prav ljudje tisti, ki dajejo vitalnost tako mestnim središčem kot tudi takšnim dogodkom. Dogodek ob mesecu prostora pa vsaj za en dan v strokovno središče obravnavane teme postavlja Oddelek za geografijo.

Nejc Bobovnik in Lea Rebernik